

LATVIJAS UNIVERSITĀTES EKONOMIKAS UN SOCIĀLO ZINĀTŅU FAKULTĀTES PRODUKTIVITĀTES ZINĀTNISKAIS INSTITŪTS

“LATVIJAS UNIVERSITĀTES DOMNĪCA LV PEAK”

EKONOMIKAS UN
SOCIĀLO ZINĀTŅU
FAKULTĀTE

EKONOMIKAS BAROMETRS

Nr. 2 (6) 2024.gada decembris

Ekonomikas attīstību Latvijā turpina ietekmēt ģeopolitiskā nenoteiktība un vājš ārējais pieprasījums. Lai arī ekonomika ir adaptējusies jaunajai ģeopolitiskai situācijai, inflācijas tempi ir stabilizējušies un atrastas jaunas piegāžu ķēdes, sagaidāms, ka 2024. gadā IKP ir saglabājies iepriekšējā gada līmenī vājā ārējā pieprasījuma dēļ. Savukārt 2025. gadā izaugsme nedaudz paātrināsies, ko veicinās ES finansēto investīciju pieaugums un eksporta kāpums ārējā pieprasījuma uzlabošanās dēļ, kā arī privātā patēriņa straujāks pieaugums. Gada vidējā inflācija 2024. gadā turpināja mazināties. Atgriežoties straujākai izaugsmei, 2025. gadā inflācija būs nedaudz augstāka nekā 2024. gadā. Galvenā ietekme uz cenu izmaiņām ir saistīta ar energoresursu un pārtikas cenu svārstībām pasaulē, kā arī to arvien vairāk ietekmēs pieprasījums, jo sagaidāms, ka algu kāpums turpināsies. Lai arī vājā ekonomiskā attīstība ir ietekmējusi Latvijas darba tirgus aktivitāti 2024. gadā, tomēr kopumā darba tirgus saglabājās stabils. Pieprasījums pēc darbaspēka turpina būt augsts, ko rada darbaspēka nepietiekamība demogrāfiskās situācijas dēļ. Bezdarba rādītāji joprojām saglabājas zemi un ir tuvu pirms Covid-19 pandēmijas līmenim. Konkurētspējas mazināšanās riski joprojām ir ļoti augsti, jo pandēmijas izraisītās krīzes rezultātā ir palielinājusies plaša starp darbaspēka izmaksām un produktivitātes pieaugumu. Darbaspēka izmaksas būtiski pārsniedz pirms pandēmijas līmeni, kamēr produktivitātes kāpums šajā pašā laikā ir bijis mērenāks. Lai celtu konkurētspēju, līdztekus atbalsta pasākumiem uzņēmumiem pārorientācijai no Krievijas tirgiem uz citiem, kā arī birokrātijas, ēnu ekonomikas un korupcijas būtiskai samazināšanai, svarīgākais ir aktivizēt politiku, kas vērsta uz produktivitātes celšanu. Latvijas lielākais izaicinājums ir inovācijas, kas prasa ieguldījumus pētniecībā un attīstībā, kā arī cilvēku zināšanu un prasmju pilnveidošanā. Jāveicina kredītiestāžu finansējums uzņēmumiem, kapitāla tirgus attīstība. Finansējuma nepietiekamība uzņēmējdarbības attīstībai ir viens no galvenajiem pēdējās desmitgades Latvijas izaugsmes atpalcības no Lietuvas un Igaunijas cēloņiem. Tāpat viens no būtiskākajiem uzdevumiem ir enerģētikas drošības nostiprināšana un “zaļā kursa” iespēju izmantošana. Ņemot vērā ģeopolitisko nenoteiktību, nepieciešams veikt budžeta izdevumu radikālu izvērtēšanu un efektīvi ieguldīt ES fondu un Atveseļošanas un noturības mehānisma līdzekļus ekonomikas konkurētspējas stiprināšanai.

ĢEOPOLITISKĀ NENOTEIKTĪBA UN VĀJŠ ĀRĒJAIS PIEPRASĪJUMS TURPINA NEGATĪVI IETEKMĒT IZAUGSMI.

Latvijas ekonomikas atgūšanās no Covid-19 pandēmijas krīzes ir pārtraucis 2022. gadā Krievijas uzsāktais pilna mēroga karš Ukrainā. 2022. gadā un 2023. gadā ekonomikas attīstību būtiski ietekmēja kara izraisītie piegāžu ķēžu pārrāvumi, energoresursu un pārtikas cenu straujais kāpums, augstās procentu likmes, kā arī globālā pieprasījuma samazināšanās. Izaugsme 2022. gadā palēninājās līdz 1,8 %, pasliktinoties eksporta un importa saldo un sarūkot investīcijām. 2023. gadā IKP pieauga par 1,7 %, sarūkot privātajam patēriņam, eksportam un importam, bet pieaugot valsts patēriņam un investīcijām.

Lai arī ekonomika 2024. gadā ir adaptējusies jaunajai ģeopolitiskajai situācijai, inflācijas tempi ir stabilizējušies un atrastas jaunas piegāžu ķēdes, 2024. gada 3 ceturksņos, salīdzinot ar 2023. gada attiecīgo periodu, IKP saruka par 0,5 %. Pieauga privātais un valsts patēriņš, kamēr vājā ārējā pieprasījuma dēļ samazinājās eksports un imports, un arī investīcijas.

LV PEAK izveidotais apsteidzošo indikatoru rīks rāda, ka ekonomisko attīstību joprojām ietekmē ģeopolitiskā

nenoteiktība un zems ārējais pieprasījums Tomēr situācijai ir tendence pamazām uzlaboties, jo Latvijas lielākajos eksporta tirgos ekonomika sāk pieaugt, kas pozitīvi ietekmēs valsts eksporta iespējas (skatīt infografiku 11.lpp).

Atbilstoši LV PEAK ekspertu¹ konsensus prognozei, kopumā 2024. gadā IKP ir saglabājies iepriekšējā gada līmenī. Savukārt 2025. gadā izaugsme nedaudz paātrināsies un IKP pieaugs par 1,7 %, ko veicinās ES finansēto investīciju pieaugums un eksporta kāpums ārējā pieprasījuma uzlabošanās dēļ, kā arī privātā patēriņa straujāks pieaugums.

Ņemot vērā šī brīža situāciju, LV PEAK eksperti par neatliekamiem uzdevumiem situācijas stabilizācijai uzskata stiprināt valsts ārējo un iekšējo drošību, veicināt investīciju piesaisti un produktivitāti, strukturālo reformu veikšanu izglītības kvalitātes un veselības aprūpes jomās, birokrātijas, ēnu ekonomikas un korupcijas būtisku samazināšanu, darbaspēka trūkuma risināšanu, kā arī kredītiestāžu finansējuma uzņēmumiem veicināšanu. Tāpat eksperti uzskata, ka ir jāintensificē ES fondu un Atveseļošanas un noturības mehānisma līdzekļu apguvi, "zaļā kursa" iespēju izmantošanu.

1.tabula. Ekonomikas atveseļošanās ietekmē ģeopolitiskā spriedze

	2021	2022	2023	2024p	2025p
IKP (izmaiņas % pret iepriekšējo gadu)	6,9	1,8	1,7	0,0	1,7
Bezdarbs (bezdarbnieki % no ekonomiski aktīvajiem iedzīvotājiem, 15–74 gadi)	7,6	6,9	6,5	6,6	6,5
Darba algas (vidējās bruto darba samaksas izmaiņas % pret iepriekšējo gadu)	11,8	7,5	11,9	9,3	7,3
Inflācija (gada vidējā patēriņa cenu inflācija, %)	3,3	17,3	8,9	1,3	1,9

Avots: Centrālā statistikas pārvalde (CSP), p - LV PEAK ekspertu konsensus prognoze.

DARBA TIRGUS SAGLABĀJAS STABILS.

Lai arī vājā ekonomiskā attīstība ir ietekmējusi Latvijas darba tirgus aktivitāti 2024. gadā, tomēr kopumā darba tirgus saglabājās stabils. Pieprasījums pēc darbaspēka turpina būt augsts, ko rada darbaspēka nepietiekamība demogrāfiskās situācijas dēļ. Bezdarba rādītāji joprojām saglabājas zemi un ir tuvu pirms Covid-19 pandēmijas līmenim.

Ekonomikas aktivitātes palēnināšanās dēļ 2024. gada 3. ceturksnī nodarbināto skaits saruka par 1,2 % jeb 10,8 tūkst. nodarbināto, salīdzinot ar 2023. gada attiecīgo periodu, bet nodarbinātības līmenis bija 64,2 %, kas ir par 0,5 procentpunktiem mazāk nekā 2023. gada 3. ceturksnī. Bezdarba līmenis 2024. gada 3. ceturksnī bija 6,7 %, kas ir par

0,2 procentpunktiem augstāks rādītājs nekā pirms gada. Bezdarba līmenis ir lielāks gados jauniem cilvēkiem, cilvēkiem ar zemu prasmju līmeni un tiem, kas dzīvo laukos.

LV PEAK ekspertu konsensus prognoze rāda, ka bezdarba līmenis kopumā 2024. gadā būs 6,6 %, un 2025. gadā tā līmenis nedaudz pazemināsies līdz 6,5 %.

DARBASPĒKA PIEDĀVĀJUMS TURPINĀS SAMAZINĀTIES.

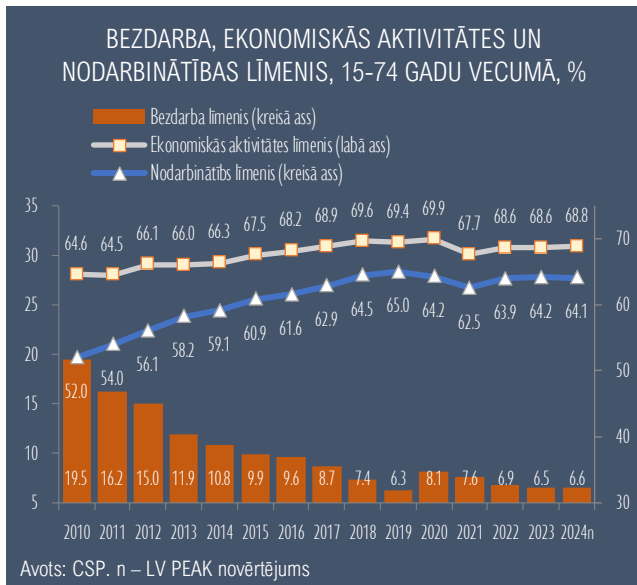
Ar vien jūtamāks kļūst darba roku trūkums, par ko liecina vakanču skaita un darbavietu noslodzes pieaugums. Nelabvēlīgie demogrāfiskie procesi sašaurina darbaspēka piedāvājumu darba tirgū un paaugstina darbaspēka nepietiekamības riskus.

¹ Latvijas Universitātes domnīcas LV PEAK eksperti pārstāv šādas institūcijas: Latvijas Produktivitātes padomi, Latvijas Universitātes produktivitātes institūtu, Latvijas Universitātes

Biznesa, vadības un ekonomikas fakultāti, Fiskālās disciplīnas padomi, Latvijas Zinātņu akadēmiju, u.c.

Tāpat, jāņem vērā, ka Covid-19 pandēmijas krīze ir paātrinājusi darbaspēka pieprasījuma strukturālās pārmaiņas. No vienas puses, paātrinot darbavietu automatizāciju darbaspēka intensīvajās nozarēs – galvenokārt samazinot zemas un vidējas kvalifikācijas darbaspēka pieprasījumu bez profesionālām prasmēm. Savukārt, no otras puses, palielinot augstākās kvalifikācijas darbavietu īpatsvaru, jo īpaši informācijas un komunikācijas pakalpojumos. Tāpat strukturālās problēmas var padziļināt darba tirgus reģionālās atšķirības, kas nākotnē var kavēt darba tirgus atlabšanu.

1. grafiks. Darba tirgus turpina atveseloties no Covid-19 krīzes

Redzot, ka nākotnē darba tirgū saasināsies darbaspēka nepietiekamības problēma, LV PEAK eksperti uzskata, ka ir nepieciešams stiprināt pieaugušo izglītības sistēmu, lai nodrošinātu darbaspēka pāreju no neproduktīvam jomam uz augošām nozarēm. Pieaugušo izglītības sistēmas efektivitātei būs nozīmīga loma arī Covid-19 un Krievijas-Ukrainas kara negatīvo seku mazināšanā un kopējā tautsaimniecības

DARBASPĒKA TRŪKUMS UN SASPRINGTAIS DARBA TIRGUS VEICINA ALGU PIEAUGUMU.

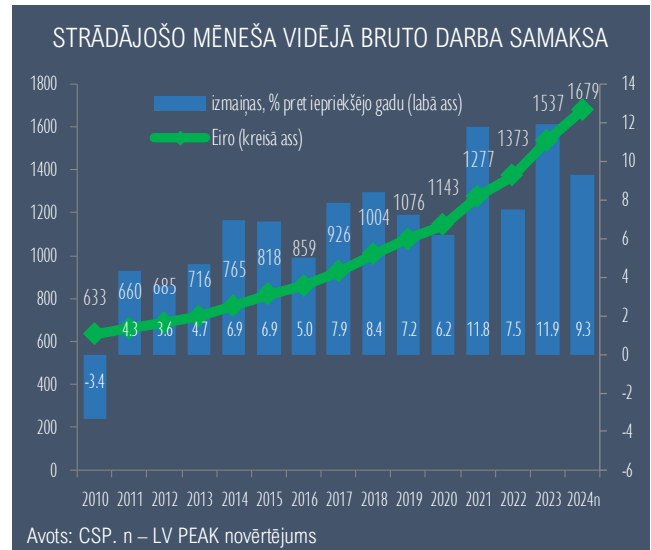
Mēneša vidējā bruto darba samaksa turpina strauji palielināties. Jāatzīmē, ka nozīmīgs algu pieaugums Latvijā bija vērojams jau iepriekšējos gados – vidējais bruto algu pieaugums laika periodā no 2017. līdz 2023. gadam pārsniedza 6 % gadā, bet 2023. gadā algas pieauga par 11,9 %. Pozitīvu ietekmi uz darba algām uztur algu konverģences process tuvāk ES ekonomiski attīstīto valstu algu līmenim, gan arī darbaspēka trūkums.

2024. gada 3. ceturksnī, salīdzinot ar iepriekšējā gada attiecīgo periodu, vidējā bruto alga pieauga par 9,4 %, bet neto darba samaksa (aprēķināta, izmantojot darba vietā piemērojamus

darba nodokļus) bija 1 231 EUR jeb 72,3 % no bruto algas, Reālais neto algas pieaugums, ņemot vērā inflāciju, bija 8,3 %.

LV PEAK ekspertu prognoze rāda, ka neraugoties uz ģeopolitisko spriedzi, algas turpinās pieaugt. Bruto algas 2024. gadā – kopumā par 9,3 %, bet 2025. gadā – par 7,3 %.

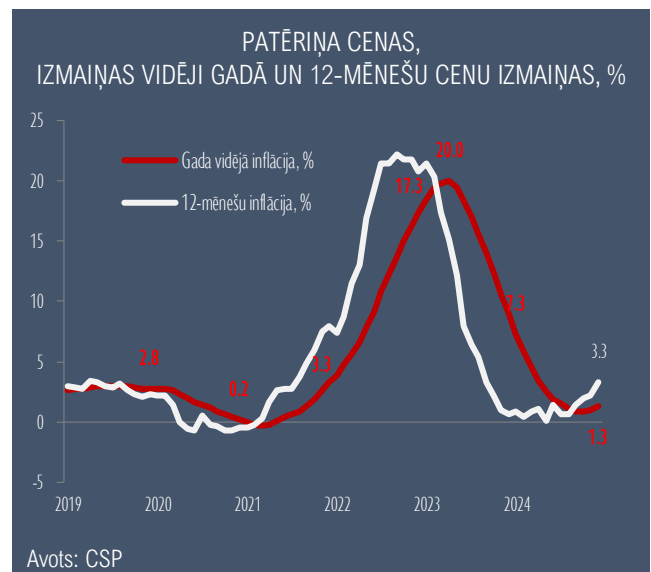
2. grafiks. Darba alga turpina strauji augt

AUGSTĀ INFLĀCIJA IR ATKĀPUSIES.

Ekonomikas pielāgošanās pēc pandēmijas apstākļiem notika strauji. Piedāvājums netika līdzīgs augošajam pieprasījumam, kas noteica strauju cenu kāpumu pasaulē 2021. gada otrā pusē. Kopš 2022. gada februāra beigām situāciju pasliktināja Krievijas kara darbība Ukrainā – būtiski palielinājās energoresursu, pārtikas un izejmateriālu cenas. 2022. gada decembrī patēriņa cenas Latvijā bija par 20,8 % augstākas nekā pirms gada, bet gada vidējā inflācija pieauga līdz 17,3 %. Vislielākā ietekme uz inflāciju 2022. gadā bija pārtikas, elektroenerģijas, kurināmā un degvielas cenām.

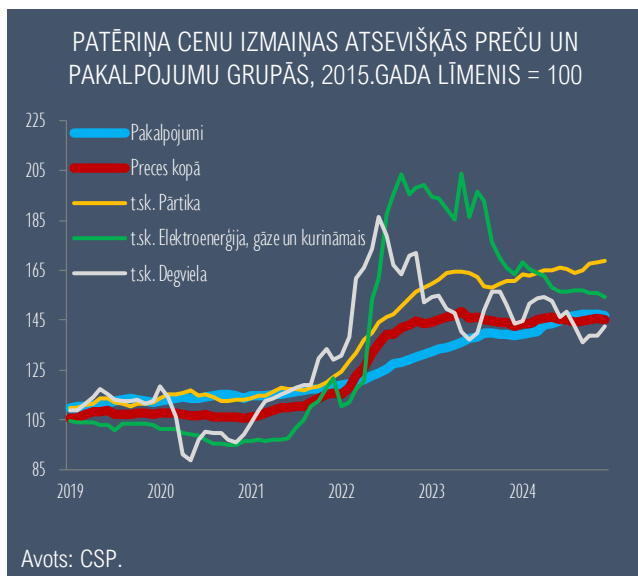
3. grafiks. Straujais cenu kāpums mazinās

2023. gadā cenas sāka stabilizēties. 12-mēnešu inflācija saruka no 21,5 % gada sākumā līdz 0,6 % decembrī. Ņemot vērā inflācijas bāzes efektu, 2023. gadā vidējā gada inflācija bija 8,9 %. Lielākā palielinošā ietekme uz vidējo patēriņa cenu līmeni gada laikā bija pakalpojumu cenu kāpumam. 2023. gada sākumā strauji turpināja pieaugt pārtikas cenas, bet gada otrajā pusē jau bija vērojami mēnešiem raksturīgi cenu pieaugumi. Lielākā samazinošā ietekme 2023. gadā bija cenu kritumam elektroenerģijai, gāzei, cietajam kurināmajam un siltumenerģijai.

2024. gadā inflācijas tempi turpināja samazināties. Patēriņa cenas 2024. gada decembrī, salīdzinot ar 2023.gada decembri, pieauga par 3,3 %. Gada vidējā inflācija 2024. gadā bija 1,3 %. Lielākā ietekme uz vidējo patēriņa cenu līmeni bija cenu kāpumam pārtikai un pakalpojumiem. Cenu kritums bija vērojams ar mājokli saistītiem energoresursiem – siltumenerģijai, elektroenerģijai, dabasgāzei un cietajam kurināmajam.

4. grafiks. Energoresursu cenas mazinās

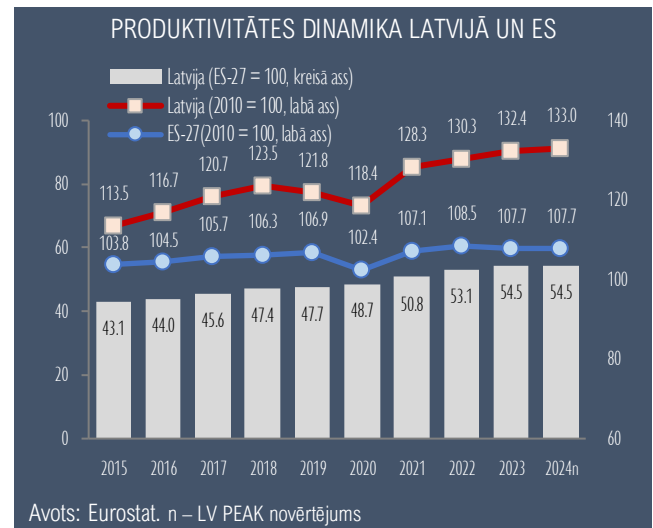

LV PEAK prognozē, ka 2025. gadā gada vidējā inflācija nedaudz pieaugs un būs 1,9 %.

PRODUKTIVĪTĀTES DINAMIKA JOPROJĀM SVĀRSTĪGA.

Produktivitātes dinamiku ietekmē nevienmērīgas korekcijas produktu un darba tirgos, reaģējot uz Covid-19 pandēmiju un ģeopolitiskiem satricinājumiem. 2020. gadā produktivitāte samazinājās par 2,8 %, bet jau 2021. gadā produktivitātes pieauguma temps paātrinājās un tas bija par 8,2 % augstāks nekā pirms gada, ko daļēji var skaidrot ar zemās bāzes efektu. Turpmākajos divos gados ekonomikas izaugsme bija mērenāka, bet to galvenokārt balstīja produktivitātes kāpums – vidēji gadā par 1,6 %. Arī 2024. gadā produktivitātei saglabājās mēreni pozitīva dinamika - deviņos mēnešos tā bija par 0,5 % augstākā līmenī nekā pirms gada.

5. grafiks. Produktivitātes plaisa joprojām saglabājas liela

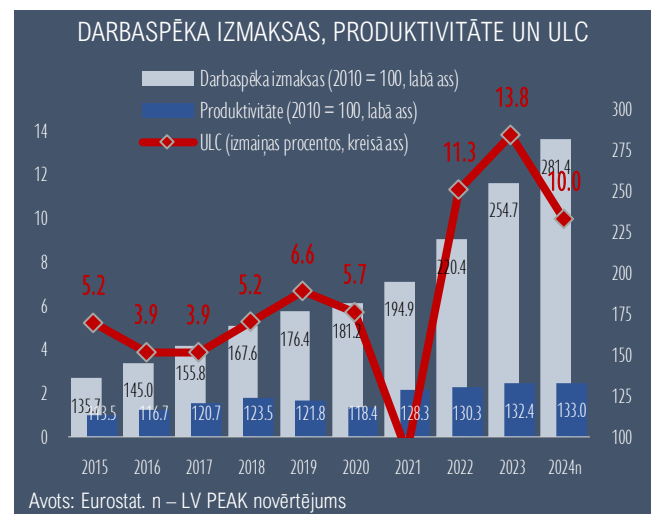

Produktivitātes dinamika Latvijā ir bijusi straujāka nekā vidēji ES, kas nodrošināja konvergenci tuvāk ES vidējam līmenim. Tomēr produktivitātes pieauguma tempi pēdējos gados ir mērenāki nekā pirms Covid-19 pandēmijas gadiem un produktivitātes plaisa ar ES vidējiem rādītājiem joprojām saglabājas liela. IKP uz vienu nodarbināto faktiskajās cenās Latvijā 2023. gadā bija tikai 54,5 % (72,8 % pēc PPS) no vidējā ES līmeņa.

DARBASPĒKA IZMAKSAS AUG.

Ekonomisko aktivitāšu samazināšanās nav būtiski ietekmējusi darbaspēka izmaksu dinamiku. No 2021. līdz 2023. gadam darbaspēka izmaksas pieauga par 30,7 % (vidēji gadā – par 14,3 %). Savukārt produkcijas vienības darbaspēka izmaksas (ULC) šajā periodā pieauga par 26,7 %, ko noteica produktivitātes lēns pieaugums.

6. grafiks. Darbaspēka izmaksas turpina augt straujāk nekā produktivitāte

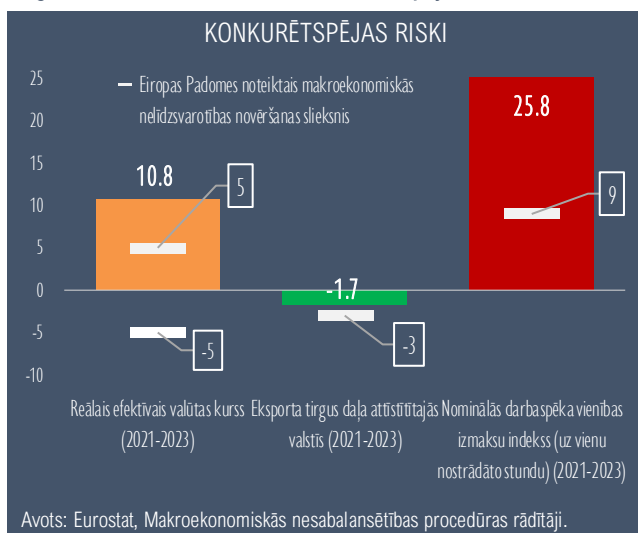
2021. gadā produktivitātes pieaugums (par 8,2 %) mazināja darbaspēka sadārdzināšanās spiedienu uz konkurētspēju un

ULC samazinājās gandrīz par 1 %. Darbaspēka izmaksu dinamika 2022. un 2023. gadā bija vēl straujāka un, produktivitātes mērenas dinamikas dēļ, ULC divu gadu laikā pieauga par 26,7 %. Arī 2024. gadā darbaspēka izmaksas turpināja strauji augt (par 10,5 %), bet produktivitātei faktiski saglabājoties iepriekšējā gada līmenī, ULC pieauga par 10 %.

KONKURĒTSPĒJAS RISKI AUG.

Aug izmaksu konkurētspējas vājināšanās riski, par ko liecina reālā efektīvā valūtas kursa (REER) un ULC pieaugums. Latvijas eksporta tirgus daļas dinamika palēninās. Pēdējos trīs gados (2021.-2023.) Latvijas eksporta tirgus daļa Pasaulē samazinājās par 2,1 %, tai skaitā attīstīto valstu tirgos – par 1,7 %. Negatīvas tendences lielā mērā noteica eksporta daļas kritums 2023.gadā. Salīdzinot ar 2022.gadu Latvijas preču eksporta daļa pasaules tirgos bija par 2,1 % zemākā līmenī nekā pirms gada, savukārt attīstīto valstu tirgos tā samazinājās par 4,8 %. Jāatzīmē, ka līdzīgas tendences ir vērojamas arī Igaunijas eksportam. Savukārt Lietuvas eksporta daļa pasaules tirgos pēdējos gados pieaug.

7. grafiks. Palielinās izmaksu konkurētspējas riski

PRODUKTIVITĀTES PALIELINĀŠANA IR GALVENAIS IZAUGSMI NOTEICOŠAIS FAKTORS.

Križu izraisītās korekcijas būtiski nemaina ilgtermiņa tendences darbaspēka izmaksu dinamikā, kas arī turpmāk būs visai strauja. Darbaspēka izmaksu kāpumu lielā mērā ietekmē nelabvēlīgas demogrāfiskās tendences, augošs pieprasījums un augsta konkurence ES atvērtajos darba tirgos.

2023. gadā darbaspēka izmaksas ir būtiski pārsniegušas pirms pandēmijas līmeni, kamēr produktivitātes kāpums šajā pašā laikā ir bijis mērenāks. Tas liecina par produktivitātes plaisas palielināšanos. Latvijas lielākais izaicinājums ir produktivitātes palielināšana, kas ir vienīgais ceļš kā novērst arvien pieaugošo izmaksu spiedienu uz konkurētspēju. LV PEAK eksperti uzskata, ka produktivitātes pieaugumam arvien vairāk būs jābalstās uz zināšanu ietilpīgām darbībām, kuru īpatsvars

ekonomikā šobrīd ir mazs. Latvijas vājākais punkts ir inovācijas – ieguldījumi pētniecībā un attīstībā, kā arī cilvēku zināšanu un prasmiju pilnveidošanā. Tomēr, politikas veidotāji nedrīkst aizmirst „vecās” problēmas, kā, piemēram, infrastruktūras nepilnības, reģionu krāsās atšķirības, sociālo nevienlīdzību, u.c. Produktivitātes un konkurētspējas paaugstināšanai ir nepieciešama vispusīga un plašāka pieeja – spēcīgs sniegums vienā jomā nevar kompensēt vāju veikumu citā.

BUDŽETA DEFICĪTS JOPROJĀM AUGSTS.

2020. gadā ES tika aktivizēta *Stabilitātes un izaugsmes (SIP) pakta vispārējā izņēmuma klauzula*, ļaujot ES valstīm palielināt vispārējās valdības budžeta deficītu 2020. - 2022. gadā tādā apjomā, cik ir nepieciešams pandēmijas ietekmes mazināšanai. Ņemot vērā Krievijas iebrukumu Ukrainā un visas ar to saistītās sekas, *SIP vispārējā izņēmuma klauzula* bija spēkā arī 2023. gadā. 2024. gadā tika atjaunota ES fiskālo noteikumu piemērošana, pārtraucot *ES vispārējās izņēmuma klauzulas* darbību.

Augsts deficīta līmenis 2020. - 2023. gados ir saistīts ar apjomīga atbalsta pasākumu paketi Covid-19 un kara Ukrainā ietekmes mazināšanai un ekonomikas atveseļošanai. Vispārējās valdības budžeta deficīts samazinājās no 7,2 % no IKP 2021. gadā līdz 2,4 % 2023. gadā. Savukārt, lai arī nominālā izteiksmē vispārējās valdības parāds pieaug, tomēr pret IKP tas pēdējos gados ir bijis stabils, 2023. gadā - 45 % no IKP. 2024. gadā pēc Finanšu ministrijas novērtējuma budžeta deficīts varētu būt 2,6 % no IKP. 2025. gadam Saeima ir apstiprinājusi budžetu ar deficītu 2,9 % no IKP.

2.tabula. Covid-19 pandēmijas ietekmē budžeta deficīts būtiski palielinājās

	2020	2021	2022	2023	2024p
Ieņēmumi, % pret IKP	40,2	39,3	39,4	41,6	40,4
Izdevumi, % pret IKP	44,3	46,5	44,2	44,0	43,2
Bilance, % pret IKP	-4,1	-7,2	-4,9	-2,4	-2,8

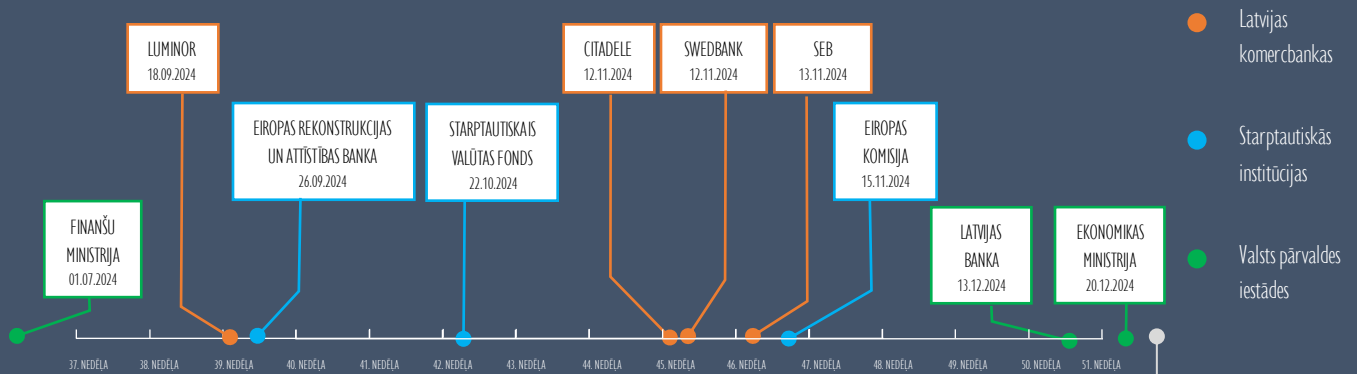
Avots: CSP, p – Eiropas Komisijas prognoze

Latvijas fiskālā pozīcija atrodas salīdzinoši labvēlīgā situācijā, jo valsts parāds ir salīdzinoši zems un valsts kredītreitings augsts. Valsts kase joprojām var refinansēt valsts parādu par samērīgām procentu likmēm.

Ņemot vērā ģeopolitisko nenoteiktību, LV PEAK eksperti uzskata, ka nepieciešams veikt budžeta izdevumu radikālu izvērtēšanu un efektīvi ieguldīt ES fondu un Atveseļošanas un noturības mehānisma līdzekļus ekonomikas konkurētspējas stiprināšanai.

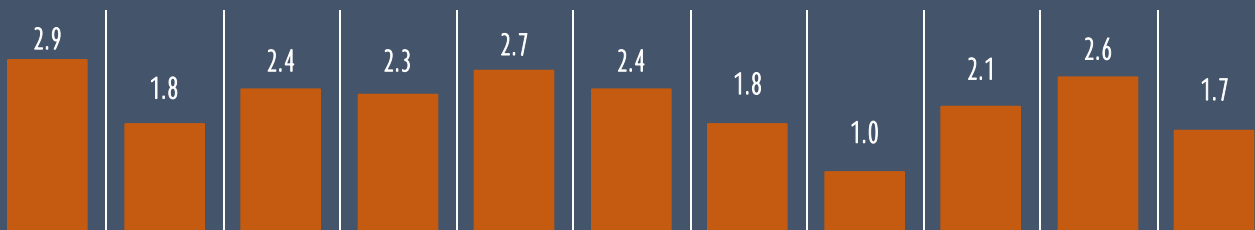
INFOGRAFIKA

LATVIJAS UN STARPTAUTISKO INSTITŪCIJU PROGNOZES – 2025.GADĀ EKONOMIKAS ATTĪSTĪBA ĶĻŪS STRAUJĀKA, INFLĀCIJAS KĀPUMS – MĒRENS

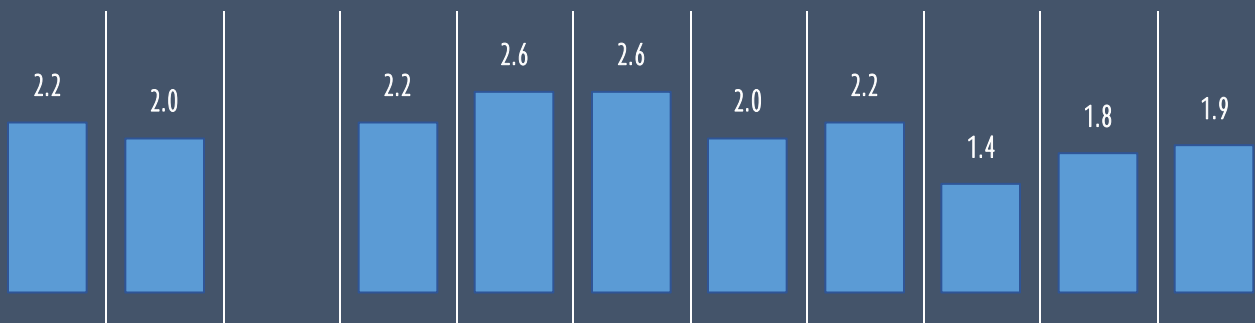

FINANŠU MINISTRĪJA	LUMINOR	ERAB	SVF	CITADELE	SWEDBANK	SEB	EIROPAS KOMISIJA	LATVIJAS BANKA	EKONOMIKAS MINISTRĪJA	LV PEAK EKSPERTU KONSENSUS PROGNOZE
Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	Avots: ➔	22.12.2023.

IKP PROGNOZES 2025.GADAM, %

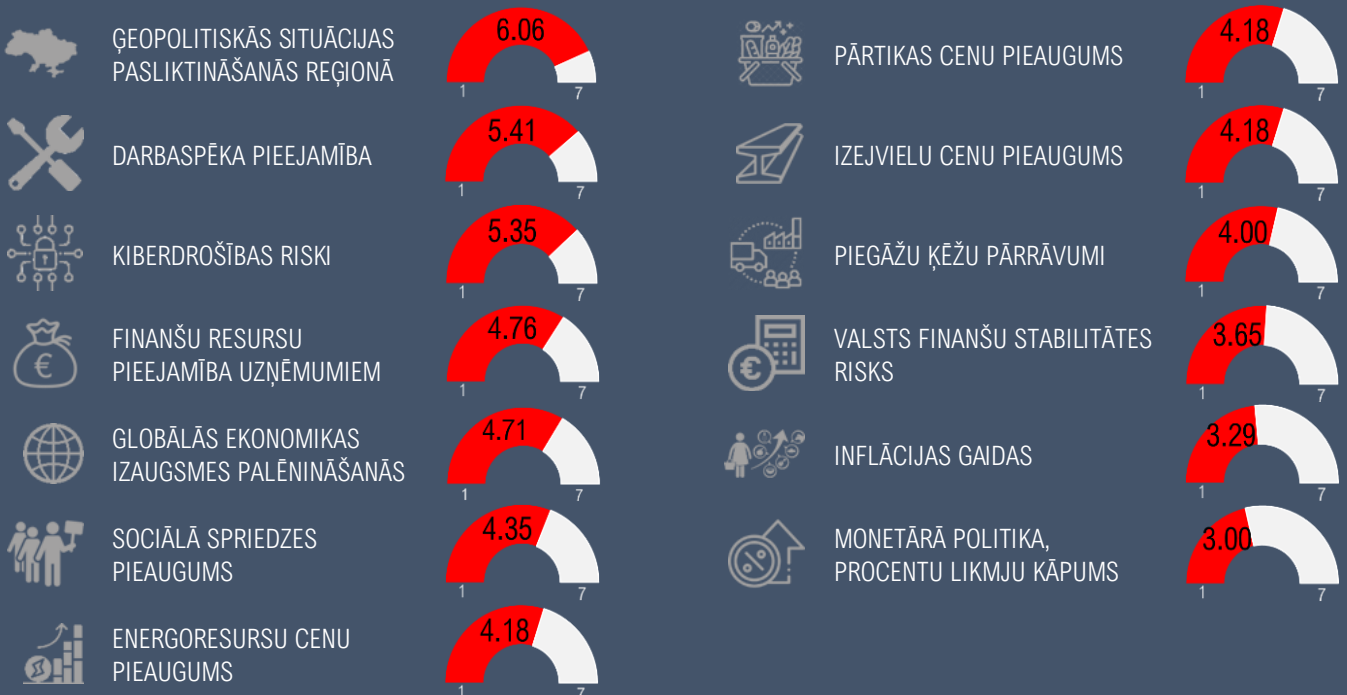
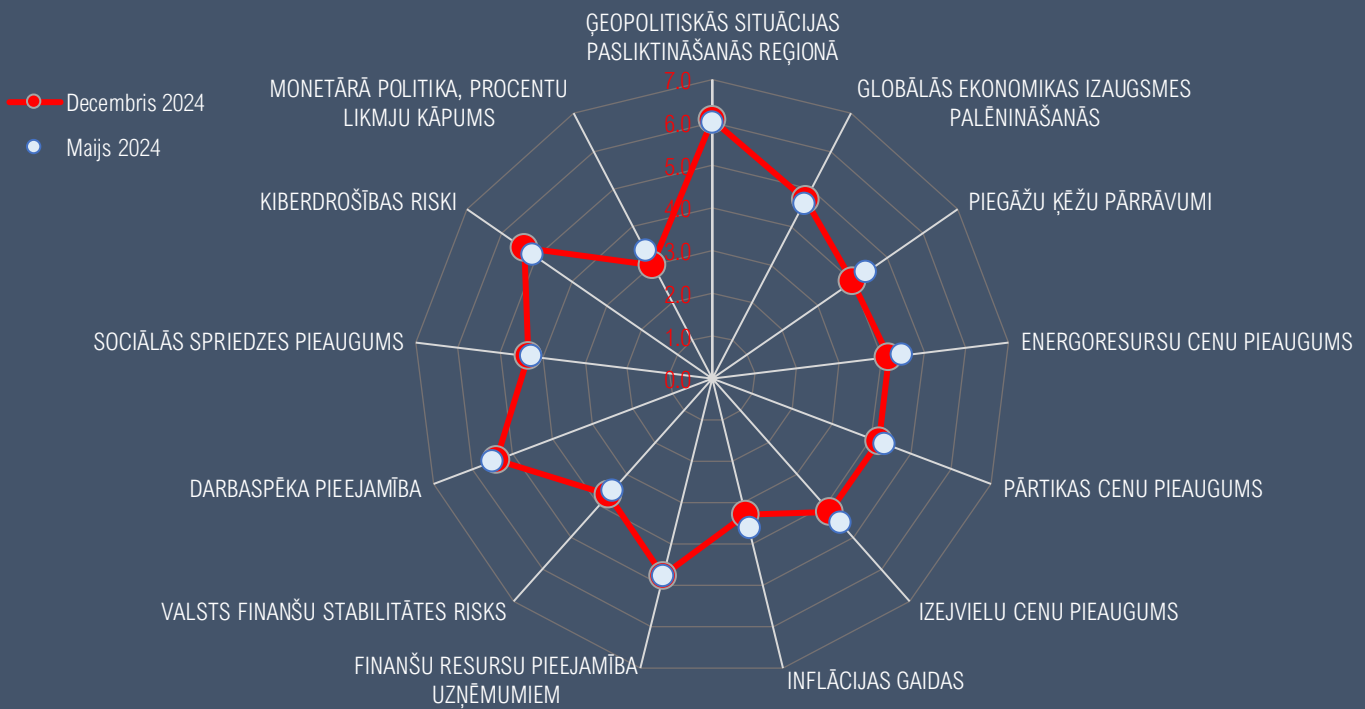
INFLĀCIJAS PROGNOZES 2025.GADAM, %

INFOGRAFIKA

GALVENIE EKONOMIKAS IZAUGSMES RISKI ĪSTERMIŅĀ – DROŠĪBA, DARBASPĒKA UN FINANŠU PIEEJAMĪBA, GLOBĀLĀS EKONOMIKAS ATTĪSTĪBA

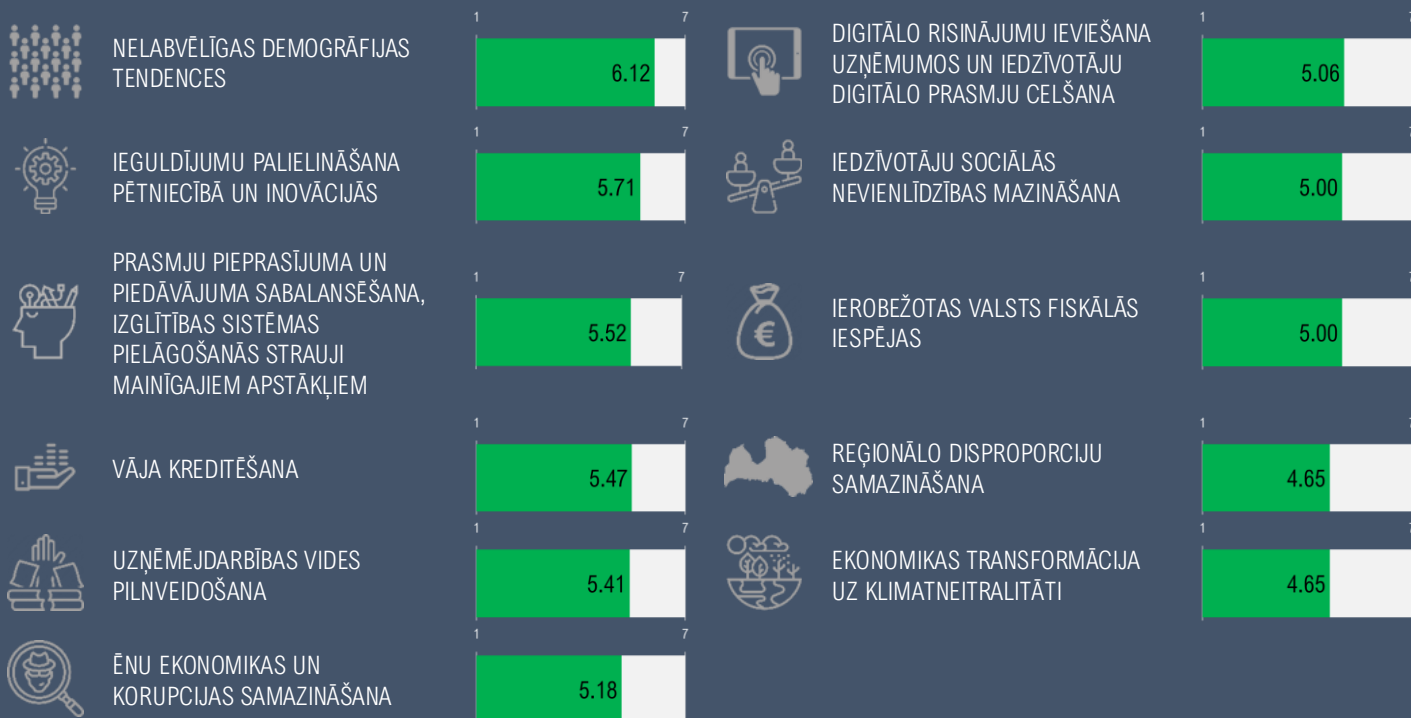
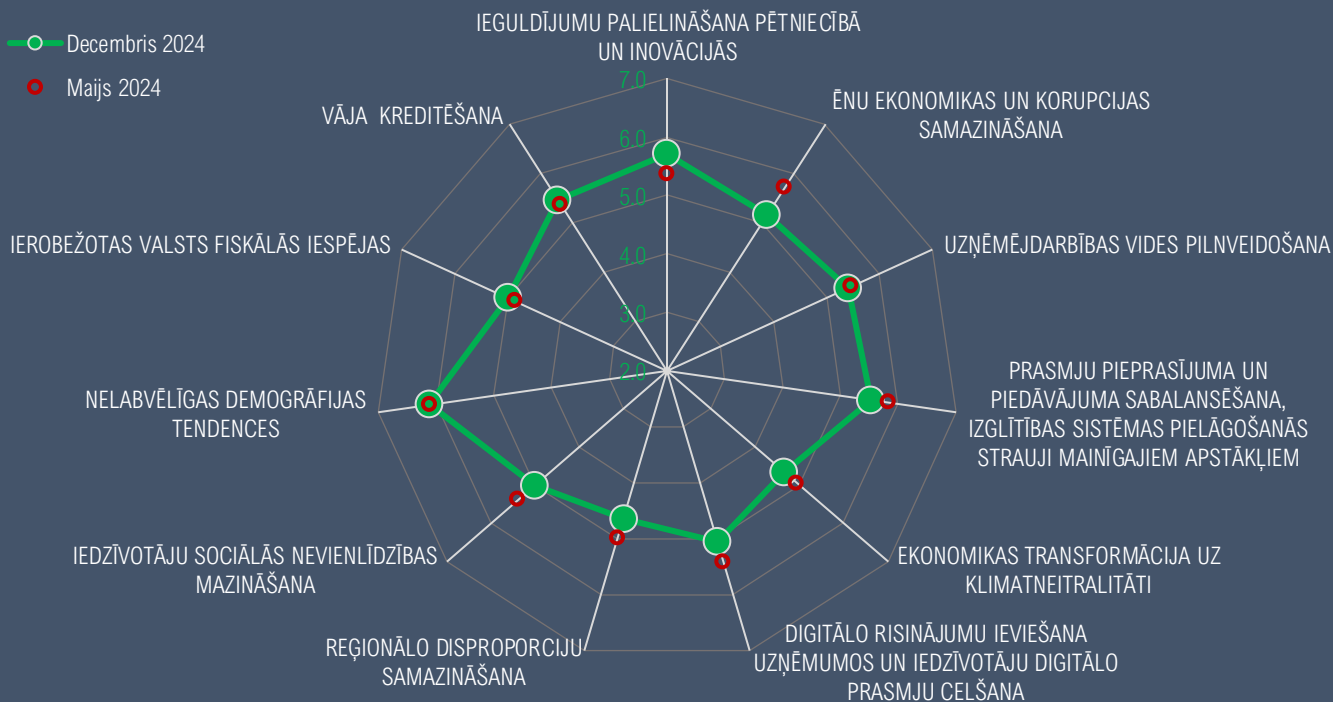
LV PEAK ekspertu aptaujā tika lūgts novērtēt iespējamus riskus ekonomikas izaugsmei īstermiņā skalā no 1 (ļoti zems risks) līdz 7 (ļoti augsts risks). Kopš pavasara galvenie riski nav būtiski mainījušies – ģeopolitiskā situācija reģionā un kibernetiskā drošība, darbaspēka pieejamība, globālās ekonomikas izaugsmes palēnināšanās, finanšu resursu pieejamība.

INFOGRAFIKA

GALVENIE VIDĒJA TERMIŅĀ IZAIČINĀJUMI IZAUGSMEI – DEMOGRĀFIJAS TENDENCES, IEGULDĪJUMI PĒTNIECĪBĀ, ATTĪSTĪBĀ UN CILVĒKKAPITĀLĀ

LV PEAK ekspertu aptaujā tika lūgts novērtēt iespējamus izaicinājumus ekonomikas izaugsmei vidējā termiņā skalā no 1 (ļoti zems) līdz 7 (ļoti augsts). Galvenie izaicinājumi ir nelabvēlīgas demogrāfijas tendences, ieguldījumu palielināšana pētniecībā un inovācijās, prasmju pieprasījuma un piedāvājuma sabalansēšana, izglītības sistēmas pielāgošanās strauji mainīgajiem apstākļiem, ēnu ekonomikas un korupcijas samazināšana.

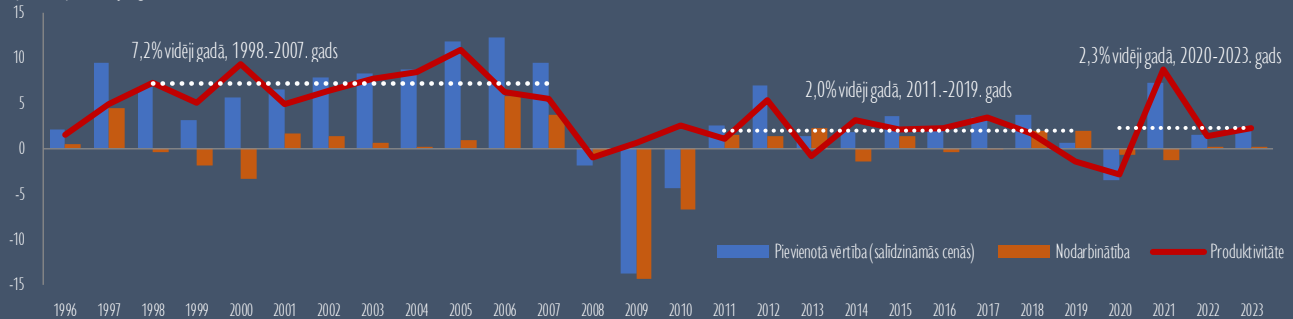

INFOGRAFIKA

PRODUKTIVITĀTE LATVIJĀ

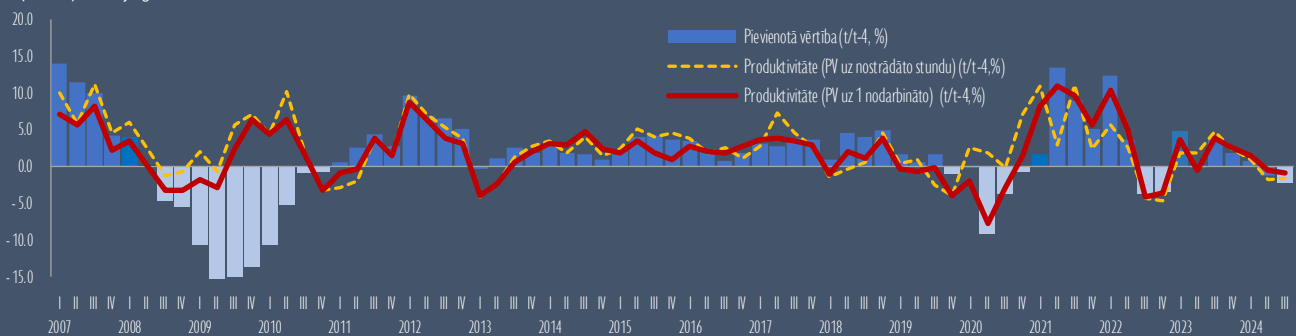
LATVIJAS PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS, NODARBINĀTĪBAS UN PRODUKTIVITĀTES PIEAUGUMA TEMPI

% pret iepriekšējo gadu

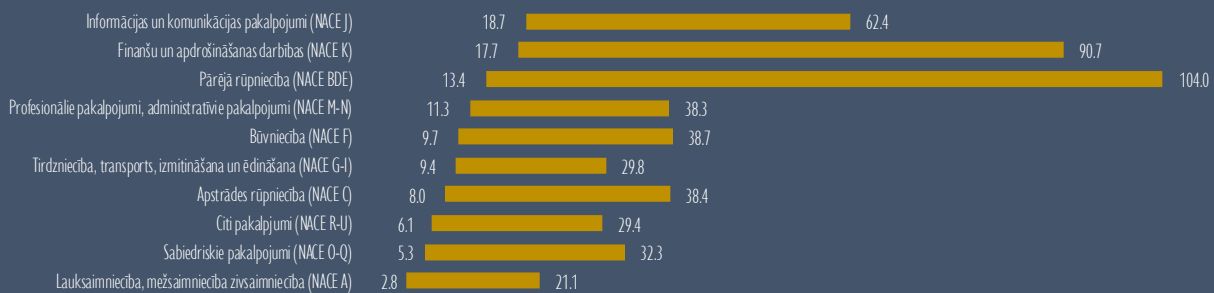
LATVIJAS PIEVIENOTĀS VĒRTĪBAS, NODARBINĀTO SKAITA UN NOSTRĀDĀTO STUNDU DINAMIKA

% pret iepriekšējā gada atbilstošo ceturksni, neizlīdzināti dati

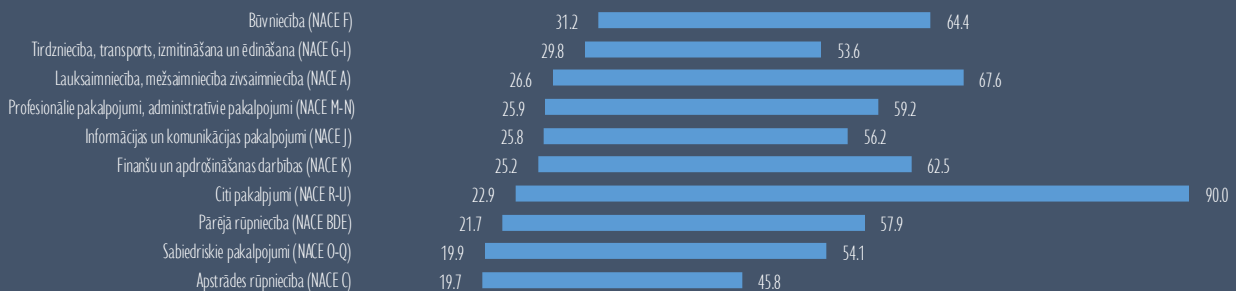
LATVIJAS NOZARU PRODUKTIVITĀTE 2000.-2023.

tūkstošos eiro uz vienu nodarbināto, faktiskajās cenās

LATVIJAS NOZARU PRODUKTIVITĀTE PRET ES VIDĒJO LĪMENI NOZARĒ 2000.-2023.

faktiskajās cenās, ES=100

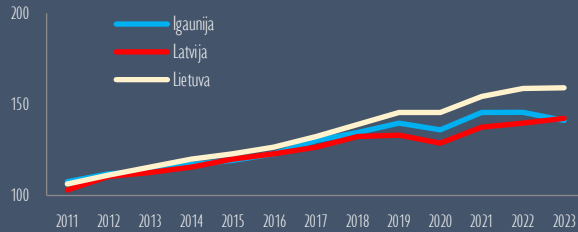
Avots: Eurostat

INFOGRAFIKA

BALTIJAS VALSTU SALĪDZINĀJUMS

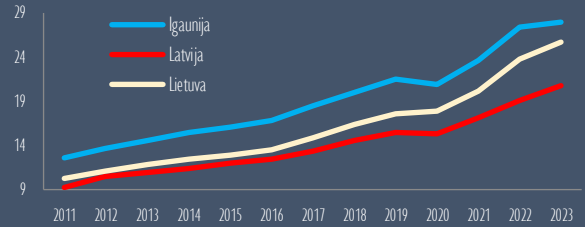
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS

Dinamika salīdzināmās cenās, 2010.gads=100

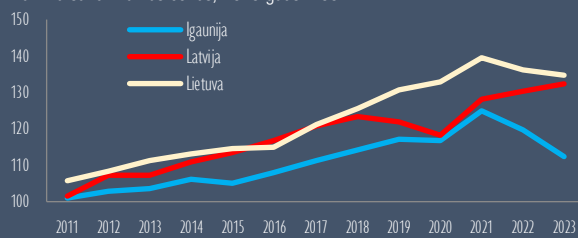
IEKŠZEMES KOPPRODUKTS UZ 1 IEDZĪVOTĀJU

Faktiskajās cenās, tūkst. EUR

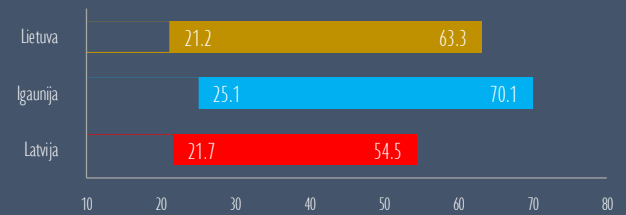
PRODUKTIVITĀTE

Dinamika salīdzināmās cenās, 2010.gads=100

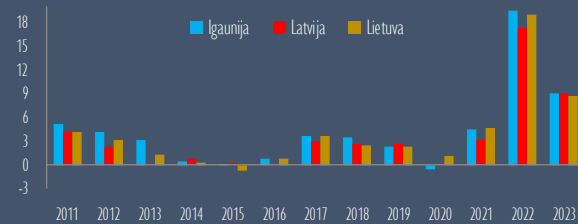
PRODUKTIVITĀTES KONVERĢENCE

No 2000.-2023.gadam, faktiskajās cenās, ES=100

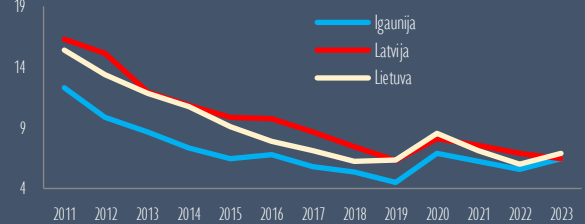
INFLĀCIJA

Harmonizētais patēriņa cenu indekss, gada vidējās izmaiņas, %

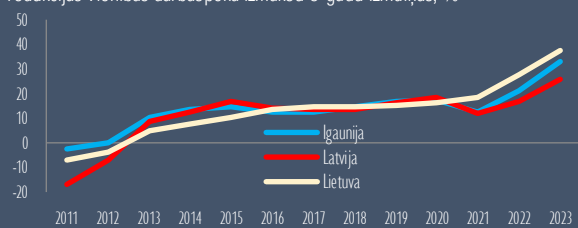
BEZDARBS

Bezdarba līmenis 15-74 gadu vecuma grupā, %

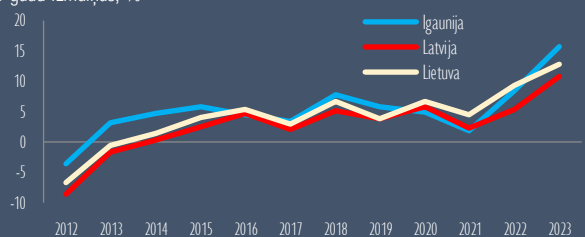
NOMINĀLAIS ULC

Produkcijas vienības darbaspēka izmaksu 3-gadu izmaiņas, %

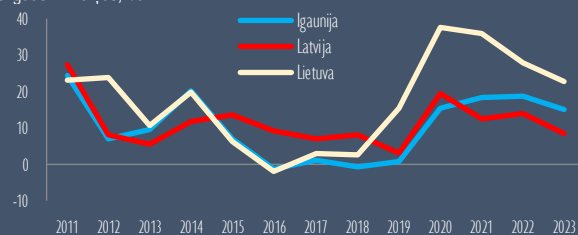
REĀLAIS EFEKTĪVAIS VALŪTAS MAIŅAS KURSS

3-gadu izmaiņas, %

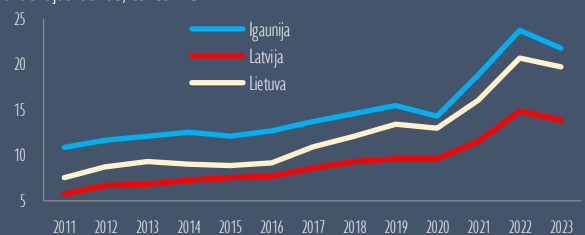
EKSPORTA TIRGUS DAĻAS

5-gadu izmaiņas, %

EKSPORTS UZ 1 IEDZĪVOTĀJU

Faktiskajās cenās, tūkst. EUR

INFOGRAFIKA APSTEIDZOŠIE INDIKATORI

LV PEAK 2022. gada rudenī pēc Ekonomikas ministrijas pasūtījuma veica pētījumu – "Apsteidzošo indikatoru rīka izveide, t.sk. atvērto datu izmantošana u.c. alternatīvi risinājumi reālā laika ekonomikas monitoringam". Viens no datu vizualizācijas rīkiem ir siltumkarte, kur izmantoti konjunktūras rādītāji apstrādes rūpniecībā, būvniecībā, pakalpojumu nozarēs un mazumtirdzniecībā, kā arī ietverti iedzīvotāju konfidences. Siltumkartē katra rādītāja relatīvās vērtības laika periodā ir iekrāsotas diapazonā no sarkanā (zemākais līmenis) līdz zaļajam (augstākais līmenis).

	2021			2022						2023						2024											
	2021M01	2021M02	2021M03	2022M01	2022M02	2022M03	2022M04	2022M05	2022M06	2023M07	2023M08	2023M09	2023M10	2023M11	2023M12	2024M01	2024M02	2024M03	2024M04	2024M05	2024M06	2024M07	2024M08	2024M09	2024M10	2024M11	2024M12
KONFIDENCES RĀDĪTĀJS RŪPNIECĪBĀ																											
GAIDĀMĀ NODARBINĀTĪBA TURPMĀKAJOS 3 MĒNEŠOS																											
GAIDĀMĀ RAŽOŠANAS AKTIVĪTĀTE TURPMĀKAJOS 3 MĒNEŠOS																											
GAIDĀMĀS REALIZĀCIJAS CENAS TURPMĀKAJOS 3 MĒNEŠOS																											
GATAVĀS PRODUKCIJAS KRĀJUMI																											
PRODUKCIJAS PASŪTĪJUMI																											
RAŽOŠANAS AKTIVĪTĀTE PĒDĒJOS 3 MĒNEŠOS																											
KONFIDENCES RĀDĪTĀJS PAKALPOJUMU SEKTORĀ																											
H49 SAUSZEMES TRANSPORTS																											
H51 GAIŠA TRANSPORTS																											
H52 UZGLABĀŠANAS UN TRANSPORTA PALĪGDARBĪBAS																											
I55 IZMITINĀŠANA																											
I56 ĒDINĀŠANAS PAKALPOJUMI																											
J58 IZDEVIJĀDARBĪBA																											
J61 TELEKOMUNIKĀCIJA																											
J62 DATORPROGRAMMĒŠANA																											
J63 INFORMĀCIJAS PAKALPOJUMI																											
K64 FINANŠU PAKALPOJUMI																											
K65 APDROŠINĀŠANA																											
L68 OPERĀCIJAS AR NEKUSTAMO ĪPAŠĪJUMU																											
M69 JURIDISKIE UN GRĀMATVEDĪBAS PAKALPOJUMI																											
M70 CENTRĀLO BIROJU DARBĪBA, KONSULTĒŠANA																											
M71 ARHITEKTŪRAS UN INŽENIERTEHNISKIE PAKALPOJUMI																											
M72 ZINĀTNISKĀS PĒTNIECĪBAS DARBS																											
M73 REKLĀMAS UN TIRGUS IZPĒTES PAKALPOJUMI																											
M74 CĪTI PROFESIONĀLIE, ZINĀTNISKIE, TEHNISKIE PAKALPOJUMI																											
M75 VETERINĀRIE PAKALPOJUMI																											
N77 IZNOMĀŠANA UN EKSPLOATĀCIJAS LĪZINGS																											
N78 DARBASPĒKA MEKLĒŠANA, NODROŠINĀŠANA AR PERSONĀLU																											
N79 CEĻOJUMU BIROJU, TŪRISMA OPERATORU PAKALPOJUMI																											
N80 APSARDZES PAKALPOJUMI UN IZMEKLĒŠANA																											
N81 BŪVNICĪBAS UN AINAVU ARHITEKTU PAKALPOJUMI																											
N82 BIROJU ADMINISTRATĪVĀS DARBĪBAS																											
KONFIDENCES RĀDĪTĀJS BŪVNICĪBĀ																											
KONFIDENCES RĀDĪTĀJS MAZUMTIRDZniecībā																											
GAIDĀMĀ NODARBINĀTĪBA TURPMĀKAJOS 3 MĒNEŠOS																											
GAIDĀMĀS REALIZĀCIJAS CENAS TURPMĀKAJOS 3 MĒNEŠOS																											
PREČU KRĀJUMI																											
PASŪTĪJUMU APJOMS PIEGĀDĀTĀJIEM TURPMĀKAJOS 3 MĒNEŠOS																											
UZŅĒMUMA DARBĪBAS AKTIVĪTĀTE TURPMĀKAJOS TRIS MĒNEŠOS																											
UZŅĒMUMU DARBĪBAS AKTIVĪTĀTE PĒDĒJOS 3 MĒNEŠOS																											
PĀTERĒTĀJU KONFIDENCES RĀDĪTĀJS																											

Avots: CSP